

MAANPARANNUSKOMPOSTIN TUOTESELOSTEEN LAATIMISOHJE

Maanparannuskompostilla tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 24/11 liitteen I orgaaniset maanparannusaineet (3A2) tyyppinimiryhmään kuuluvaa lannoitevalmistetta, joka on valmistettu kompostoimalla lannasta, puhdistamolietteestä, kasvijätteestä, ruokajätteestä, elintarviketeollisuuden orgaanisista jätteistä tms. aineksesta. *Maanparannusaine ei sellaisenaan sovellu kasvualustaksi.* Mikäli kompostiin lisätään valmistuksen jossain vaiheessa hiekkaa tai muuta kivennäismaata, tuote ei enää ole maanparannuskomposti, vaan kasvualusta, ja se kuuluu tyyppinimen kompostimulta (5A2 seosmullat tyyppinimiryhmä) alle eikä tämä tuoteselosteen laatimisohje sovellu tälle tuotteelle.

Ostajan tulee saada tuotteen mukana säädösten mukainen tuoteseloste. Se on kiinnitettävä pakkaukseen tai irtotavaran kyseessä ollen annettava tuotteen mukana.

Tuoteselosteessa tulee säädösten mukaisesti olla seuraavat tiedot:

Tyyppinimi Maanparannuskomposti

Kauppanimi

Kauppanimen voi valita vapaasti. Se ei kuitenkaan saa olla ristiriidassa tyyppinimen tai tuotteen ominaisuuksien kanssa. Esimerkiksi maanparannuskompostin nimessä ei saa esiintyä ”multa”-sanaa, joka viittaa kasvualustavalmisteseen.

Raaka-aineet

Kaikki kompostoinnissa käytetyt raaka-aineet luetellaan. Raaka-aineena ilmoitetaan myös käytetyt kompostointia kiihdyttävät aineet.

Lisätyt aineet

Kompostiin kompostoinnin jälkeen lisätyt esimerkiksi tuotteen kemiallisia ja/tai fysikaalisia ominaisuuksia parantavat lannoitevalmisteet tai muut lisätyiksi sallitut aineet.

Kosteus

Tuotteen kosteuspitoisuus prosentteina.

Orgaaninen aines (hehikutushäviö)

Orgaanisen aineksen määrä ilmoitetaan prosentteina kuiva-aineesta. Maanparannuskompostissa orgaanista ainesta on oltava yli 25 %.

Johtokyky ja pH

Johtokyky (yksikkö mS/m) ja pH mitataan tuoreesta kompostista uuttosuhteella 1 osa kompostia ja 5 osa vettä (EN-SFS-13038 ja EN-SFS-13037).

Pääravinteet

Pakollisina tuoteselosteessa on ilmoitettava ainoastaan pääravinteet: typpi (N:), fosfori (P) ja kalium (K) kokonaismäärät (EN-SFS-13654 ja EN-SFS-13650) sekä vesiliukoisen (EN-SFS-13652) typen ja fosforin määrät. Yksikkö on mg/kg kuiva-ainetta, lisäksi on ilmoitettava pitoisuudet myös mg/l tai kg/m³ myyntikostea tuotetta kohti. Sivu- ja hivenravinteiden pitoisuudet voi halutessaan ilmoittaa asetuksen 24/11 liitteen II mukaisesti.

Tilavuuspaino

Laatuna g/l tai kg/m³

Kationinvaihtokapasiteetti

Voidaan ilmoittaa. Efektiivinen kationinvaihtokapasiteetti ilmoitetaan ammoniumionien määränä kuiva-ainetta kohti eli cmol+/kg ka.

Rehu- ja lannoitevalvontayksikkö

Maanparannuskompostin tuoteselosteen laatimisohe

Haitallisten metallien pitoisuudet

Ilmoitettavia haitallisia metalleja ovat arseeni (As), elohopea (Hg), kadmium (Cd), kromi (Cr), kupari (Cu), lyijy (Pb), nikkeli (Ni) ja sinkki (Zn). Niiden pitoisuudet tulee tuoteselosteessa ilmoittaa, yksikkö on mg/kg kuiva-ainetta. Maanparannusaineissa, joissa ainoana raaka-aineina ovat lanta ja kuivikkeet, tulee tuoteselosteessa ilmoittaa ainoastaan kadmiumpitoisuus.

Käyttötarkoitus

Ilmoitetaan lyhyesti (esim. maanparannusaine ja ravinnelisa kaikille kasveille tai maanparannusaine viherrakentamiseen). Lisäksi on hyvä mainita, että tuote ei sovellu sellaisenaan kasvualustaksi. Maanparannusaineet soveltuvat pelto- ja puutarhakäyttöön, maisemointiin, eroosion estoon sekä viheralueiden hoitoon ja rakentamiseen.

Käyttöohje

Käyttöohjeessa tulee huomioida kaikkiin käytettyihin raaka-aineisiin liittyvät riskit ja käyttörajoitukset. Tarvittaessa kasvintuhoojariski on huomioitava käyttöohjeessa käytön rajoituksena (esimerkiksi ei saa käyttää peruna- ja juurikastuotannossa olevilla tuotantotiloilla). (MMM 24/11 5 § ja 11 § sekä liite I).

Orgaanisille lannoitteille ja maanparannusaineille, jotka sisältävät eläimistä saatavia luokan 2 tai 3 sivutuotteita, on asetettu myös käytön rajoituksia. Pakkauksissa on oltava Komission asetuksen (EU) Nro 142/2011 vaatima seuraava merkintä: **”Varoika levittämisestä vähintään 21 päivää, joiden aikana tuotantoeläimet eivät saa laiduntaa eikä laidunkasvillisuutta saa käyttää ruokintaan”**. Merkintävaatimus ei kuitenkaan koske enintään 50 kg:n kuluttajapakkauksia. Vaatimus ei myöskään koske enintään 1000 kg:n pakkauksia silloin, kun niihin on merkitty, että tuotetta ei ole tarkoitettu levitettäväksi maahan, johon tuotantoeläimillä on pääsy.

Lisäksi on käyttöohjeessa mainittava, että alueilla, joita käytetään laiduntamiseen tai rehuntuotantoon, tulee pitää kirjaa levitetyn kompostin määrästä, levitysajankohdasta sekä ajankohdasta, jolloin karja on päästetty laitumelle tai maahan kylvetty rehuksia. **Nämä rajoitteet eivät koske lannasta valmistettuja komposteja.**

Tuoteselosteen käyttöohjeessa ilmoitettavaa käyttömäärää voi rajoittaa kadmiumin hehtaarikohtainen vuosittainen enimmäiskuormituksen määrä, joka on 1,5 g/ha maa- ja puutarhataloudessa ja enintään 7,5 g/ha viiden vuoden ajanjaksona annettuna. Viherrakentamiseen ja maisemointiin maanparannuskomposteja käytettäessä ei kadmiumin hehtaarikohtaista raja-arvoa ole.

Lisäksi käyttömäärää voi rajoittaa maanparannuskompostin korkea ravinnepitoisuus, koska liukoiselle fosforille ja typelle on asetuksen 24/11 11 §:ssä asetettu hehtaarikohtaiset enimmäismäärät, (esim. puutarhataloudessa enintään 600 kg vesiliukoista fosforia/ha enintään viiden vuoden käyttöjaksona annettuna).

On myös hyvä viitata EY:n ympäristötuen ja nitraattidirektiivin aiheuttamiin rajoituksiin ja mainita, että käyttömäärän pitäisi perustua viljavuusanalyysiin.

Valmistajan nimi (hyväksyntänumero), osoite ja tuotteen alkuperämaa tulee olla tuoteselosteessa.

Rehu- ja lannoitevalvontayksikkö

Maanparannuskompostin tuoteselosteen laatimisohje

Eläimistä saatavia sivutuotteita, kuten lantaa, teurasjätteitä ja muita eläinperäisiä elintarviketeollisuuden jätteitä sekä ruokajätettä, sisältävät kompostit tulee olla valmistettuja laitoksessa, joka on Eviran hyväksymä sivutuoteasetuksen (EY) N:o 1069/2009 mukaisesti. Muista raaka-aineista, kuten kasvijätteistä ja puhdistamolietteistä, maanparannuskompostia valmistavien toiminnanharjoittajien on oltava Eviran hyväksymiä lannoitevalmistelain 539/2006 mukaisesti.

Laitoksen hyväksyntänumero tulee merkitä tuoteselosteeseen esimerkiksi valmistajan nimen perään. Mikäli kompostin raaka-aineena käytetään toisessa hyväksytyssä laitoksessa käsiteltyä ainesta (esim. lihaluujauhoa), tulee laitoksen hyväksyntänumero ilmoittaa raaka-aineluettelossa ko. raaka-aineen kohdalla. Lisäksi **erätunniste** tulee mainita pakkauksessa tai muissa tuotteen mukana kulkevissa asiakirjoissa, esim. kuormakirjassa.

Muuta tuotteen markkinoille saattamisessa huomioitavaa:

Ennen tuotteen markkinoille saattamista on kompostin mikrobiologinen laatu (*ei todettu Salmonellaa/ 25 g ja Escherichia colien määrä alle 1000 pmy/g*) aina tarkistettava mikrobiologisiin analyyseihin pätevytyneessä laboratoriossa, ja kypsytys sekä stabiilisuus on varmistettava, vaikka näitä tietoja ei tarvitse esittää tuoteselosteessa.

Rikkakasvien itäviä siemeniä ei pakatuissa maanparannusaineissa saa olla yli 2 itänyttä/litra, irtotavarana myytävässä kompostissa vastaavasti enimmäismäärä on 5 itänyttä/litra. Tuoteselosteessa voi olla myös maininta "tuote sisältää tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä", jolloin em. raja-arvoa ei sovelleta.

Irtotavarana myytäessä tuotteessa ei saa olla epäpuhtauksia (lasia, metallia, muovia tms.) yli 0,5 % tuorepainosta (pakatuille raja-arvo 0,2%) eikä tuotteessa saa olla havaittavissa eläviä kasvin juuria, juurakoita tms. kasvulliseen lisääntymiseen liittyviä osia eikä hukkakauran siemeniä.

Ohjeen sitovuus

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. *Lainsäädäntö on erotettu kursiivilla.* Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Eviran näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Rehu- ja lannoitevalvontayksikkö

Maanparannuskompostin tuoteselosteen laatimisohje

Mallituoteseloste:

Tyyppinimi:	Maanparannuskomposti		
Tuotteen kaupan nimi:	Toimijan itse keksimä tuotenimi, joka ei saa olla harhaanjohtava		
Raaka-aineet: Lisätyt aineet:	Puhdistamoliete, ruokajäte, hevosenlanta, turve, hake -		
Tilavuuspaino	650 g/l		
Johtokyky	100 mS/m		
pH	6,7		
Orgaaninen aines Kosteus	70 % 70 %		
Pääravinteet:	Kokonaistyyppi (N)	22000 mg/kg ka	4,3 kg/m ³
	Vesiliukoinen typpi (N)	7000 mg/kg ka	1,4 kg/m ³
	Kokonaisfosfori (P)	20000 mg/kg ka	3,9 kg/m ³
	Vesiliukoinen fosfori (P)	1000 mg/kg ka	0,2 kg/m ³
	Kokonaiskalium (K)	3000 mg/kg ka	0,6 kg/m ³
Haitalliset metallit:	Arseeni (As)	5 mg/kg ka	
	Elohopea (Hg)	<0,1 mg/kg ka	
	Kadmium (Cd)	0,3 mg/kg ka	
	Kromi (Cr)	30 mg/kg ka	
	Kupari (Cu)	100 mg/kg ka	
	Lyijy (Pb)	20 mg/kg ka	
	Nikkeli (Ni)	15 mg/kg ka	
	Sinkki (Zn)	350 mg/kg ka	
Karkeusaste:	Seulottu 40 mm		
Käyttötarkoitus:	Maanparannuskomposti ja ravinnelissä kaikille kasveille. Tuote ei sovellu sellaisenaan kasvualustaksi eikä laidunkäyttöön.		
Käyttöohje:	Toimija voi antaa ohjeita käyttöä varten tai mainita mahdollisista käytön rajoitteista.		
Valmistaja:	Valmistajan nimi ja yhteystiedot esim. osoite ja puhelinnumero sekä hyväksyntänumero		